

Eleki Krónika 2002. április

Áder János Eleken

Az országgyűlési választások első fordulóját követően beindult a kampány. Ennek lehetünk tanúi mi is Eleken április 16-án, amikor is dr. Áder János, a magyar parlament elnöke "kísérte el" a körzet képviselőjét, Tóth Imrét. Az előzetes program szerint 15 órára kellett volna megérkezniük, de mivel az elnök úr Orosházáról, illetve Békéscsabáról érkezett, így egy "kicsit" csúszott az itteni programja /15 óra helyett 16 órakor kezdődött/. Ettől függetlenül el kell mondanunk, hogy viszonylag nagyszámú érdeklődő várta Áder Jánost az eleki városháza előtt! A parlament elnökét itt nagy tapsal fogadták, majd a vendégek rövid beszédet tartottak, melynek a lényege az volt, hogy miért érdemes a mostani kormányra szavazni, illetve megköszönték az eddigi, a kormányra leadott szavazatokat. Tóth Imre ekkor is elmondta, hogy pl. ebbe a körzetbe ötször annyi pénz érkezett, mint az 1994-98-as ciklusban! Ezt követően Áder János és Kecskeméti János megkoszorúzták a német emlékhelyet, majd pedig az Elek Tv köszöntötte a jeles vendéget, aki válaszolt is az itt feltett kérdésekre is. A parlament elnöke arra a kérdésre, hogy mikor lesz a kisebbségeknek parlamenti képviselőjük, azt válaszolta, hogy ez az egykamarás parlamentben csak úgy valósulhat meg, hogy a pártok listáján kisebbségek is szerepelnek, ahonnan, fő helyről biztosan bekerülhetnek.

Utána egy rövid séta következett, amit egy vitafórum követett a városi könyvtárban, ahol a megyei és a helyi média képviselői a rövid beszédek után kérdéseket tehetek fel a p o l i t i k u s o k n a k . A kérdések alapján a következőképpen lehetne összefoglalni az elhangzottakat: Az MSZP durva, negatív kampányt folytat. Az MSZP most olyan dolgokat akar támogatni, amelyeket ellenzékben nem szavazott meg /pl. 50 ezres minimálbér/. A múltja, illetve tettei miatt az MSZP nem tekinthető szociáldemokrata pártnak! A második fordulóban jobban kell figyelni a csalásokra, korábban nem volt erre sem példa! Az ismert történelmi okok miatt Magyarországon nincs médiaegyensúly, szemben pl. Nyugat-Európával. A FIDESZ-kormányzat óriási ellenszélben dolgozik, de megpróbálnak együtt élni ezzel a problémával. A jövőben valószínűleg Magyarországon is ki fog alakulni egy minden szempontból plurális társadalom, ami valóban biztosítani fogja az egyenlő feltételeket a választásokon is. A mostani SzDSz-ről pedig azt mondta, hogy összenő, ami ö s s z e t a r t o z i k ! Aki lemaradt erről a minden szempontból történelminek számító eseményről, megnézhetette szerdán és pénteken az Elek Tv-ben.

Rapajkó Tibor

Választás utáni gondolatok

Kezdjük a tényekkel: a 2002. évi országgyűlési választásokon a legtöbb mandátumot a

FIDESz-MDF szerezte /188-48,70%/ meg, de sajnos ez nem volt elegendő arra, hogy önállóan kormányt alakítson, mert az MSzP és az SzDSz megszerezte a minimális többséget, így valószínűleg ez utóbbiakból fog állni az új magyar kormány. Mi is gratulálunk a győzteseknek, illetve azoknak is, akiknek most nem sikerült! Egy több évtizede /évszázada/ folyamatosan működő demokráciában talán ennyivel el is lehetne intézni ezt a dolgot, de sajnos térségünk, így Magyarország is az ismert történelmi okok miatt nem ide tartozott 40 évig! Ez a szomorú dolog eleve sok mindent meg fog még határozni egy ideig. Nagyon nehéz megváltoztatni pl. az emberek gondolkodását, mentalitását. Nagyon nehéz pl. reálisan bemutatni a kormányzati munkát ott, ahol a magyar sajtó, rádió, tv 80-90 %-a négy éven keresztül csak a hibákról beszél, de érdekes módon pl. ugyanez a sajtó korábban nem volt ennyire kritikus az akkori kormánnyal! Ez bizonyára nem véletlen, mint ahogy azt is feltételezhetjük, így lesz ezek után, ami nem nagy "dicsőség" a rendszerváltoztatás után 12 évvel! A sokat emlegetett Nyugaton erre nincs példa, igaz ott nem volt 40 évig d i k t a t ú r a . Azért minden okunk megvan a reménykedésre, mert ekkora médiaellenszélben azért a legutóbbi kormány mégis megnyerte a második fordulót! Lehet azonban, hogy most a szoros eredmények miatt a sajtó is változni fog egy kicsit, de a leg- jobb az lenne, ha létrejönne egy jobboldali médiabirodalom is! Bizonyára mindenkinek feltűnt, hogy a választási kampány igen eldurvult, pl. jobboldali jelölteket vertek meg! Ez valószínűleg azzal az agresszív kampánnyal magyarázható, amit az a külföldi stáb irányított az MSzP-n belül, amelyik Iliescu igen magyarellenes kampányát vezényelte le! Innentől kezdve pl. kevésbé tűnik hitelesnek az MSzP-nek az aggódása, félelme a demokráciáért.

Rapajkó Tibor

Elfogadták az idej önkormányzati költségvetést

A városi önkormányzat legutóbbi testületi ülésén 996.238.000.- forintos bevételi, illetve kiadási főösszeggel a képviselők elfogadták az idej költségvetést. A testületi ülés napirendi pontjai között szerepelt a szennyvízcsatorna lakossági rákötéseinek ösztönzése. A rendelet a szennyvízcsatorna- hálózat IV. ütemére vonatkozik. Mivel a Környezetvédelmi Minisztérium szigorú, e vonatkozású előírása csak ekképpen valósítható meg. Mielőtt a képviselők kimondják a végső szót, néhány kérdést tisztázni kell, például azt, hogy minden érdekelt kapjon-e ilyen jellegű támogatást, vagy csak a szociálisan rászorulóknak, de arról is dönteni kell, hogy kapjanak-e támogatást azok is, akik már érintettek a programban. A kérdéskörben a képviselők végül is arról határoztak, hogy a városi önkormányzat képviselő-testülete kezdeményezi a szennyvízcsatorna rákötések ösztönzéséről szóló rendelet megalkotását azzal, hogy minden érintett részesüljön támogatásban és a segélyként szétosztandó támogatás rendszerének kidolgozása után visszatérnek a témára. A városi önkormányzat rendeletet alkotott az épített és természeti környezet védelméről. A rendelet értelmében helyi védelem tárgyát képezi mindaz a természeti érték, amelyet

környezeti értéke miatt szakértői vélemény alapján a képviselő-testület védendőnek minősít. A rendelet megfogalmazása előtt javaslat érkezett az ügynevezett eleki ösgyep védetté nyilvánítására, mivel féltő, hogy a termőréteget esetleg egyéb célokra hasznosítják, a gyeptel helyén pedig nem marad más, mint elhagyott gaztenger. Az illetékesek e célból kapcsolatba léptek a Körös-Maros Nemzeti Park igazgatóságával. A park munkatársai jelezték, hogy az említett terület védelemre érdemes, értékes növény- és állatfajok találhatók rajta. Terveikben szerepel az országos védelemben vételi eljárás elindítása is. Mivel azonban ezen eljárás igencsak hosszadalmas folyamat, ezért az említett ösgyepet addig is meg kell óvni a károsodástól. Ennek kézzelfogható módja, ha a városi önkormányzat ideiglenesen védetté nyilvánítja a 087/11 és a 087/17-es hrsz. alatt található területet. A rendelet értelmében tilos a termőréteg eltávolítása, illetve a művelési ágának változtatása is szabályozott, ennek értelmében legeltetés és kaszálás történhet az említett területen. Az önkormányzat testületi ülésén az eleki ösgyepet ideiglenesen védetté nyilvánították.

- b -

Elmegy-e szavazni?

Az Eleki Krónika szerkesztősége nem arról érdeklődött, hogy ki, melyik pártra adja le voksát, vagy milyen végeredményben reménykedik, hanem arra voltunk kíváncsiak, hogy egyáltalán elmegyen-e szavazni, valamint, hogy mennyire érdekli a napi politika, az ország dolgainak alakulása az egyes embert.

dr. Heimné Máté Mária: Természetesen elmegyek szavazni, mint ahogyan négy évvel ezelőtt voksoltam, úgy most is megteszem. Azért tartom fontos tényezőnek a szavazást, mert véleményem szerint az az egy szavazó cédula is számít, ha minimális mértékben is. Ami pedig a napi aktualitások figyelemmel kísérését illeti: olyan napilapot járattunk, amely a kora reggeli órákban érkezik, és így a reggelizés, kávézás mellett átfutható. Erre azért van szükség, mert napközben elfoglalt vagyok, két békéscsabai középiskolában tanítok, emellett a megyei regionális munkaügyi központban olasz nyelvet oktatok. A programomat igyekszem úgy irányítani, hogy a televízió esti aktualitását nyomon követhessem. A szavazás fontosságára visszatérve: ha az ember nem megy el szavazni, akkor a későbbiekben nincs joga kritizálni a történeteket, a szavazás eredményét.

Csatlós Jánosné: A rendszerváltást követő valamennyi országgyűlési választáson leadtam voksomat, így a 2002-es politikai eseményekben is részt kívánok venni. Felmerülhet a kérdés, hogy miként ivódott gémjéimbe a politika iránti érdeklődés. A szálak gyermekkoromhoz vezethetők vissza. Édesapám mindig, minden körülmények között az igazságra törekedett, és ezt a szemléletet megszokva, belélegezve ivódott gyermeki tudatunkba. Édesapám - német származása ellenére - magyarságtudatra nevelt bennünket. Mindenki számára nagyon fontos, hogy elmenjen szavazni! Aki az adott időpontban otthon marad, annak a továbbiakban nincs joga kritikát gyakorolni. Ha az a párt nyeri meg a választásokat, amelyekre a választó eredetileg szavazott, az országgyűlési

képviselőtől joggal kérheti számon a kampányolás során tett ígéreteket, amennyiben ezek nem valósulnának meg. A jövő társadalmi képének kialakítása s lényegében tőlünk, szavazatainkon múlik. Férjemmel együtt folyamatosan kísérjük a politikai tendenciákat, napi aktualitásokat. Az információkról elsősorban rádióból és televízióból értesülök.

Kosztin Tivadarné: Természetesen elmegyek szavazni, az utóbbi évtizedek valamennyi országgyűlési választásán leadtam voksomat. Véleményem szerint egy-egy szavazat akár sorsdöntő is lehet, befolyásolja az eredményeket, azok alakulását. A napi politikai eseményekről elsősorban a televízióból értesülök, de időként figyelemmel kísérem a nyomtatott sajtót is. Szerintem a mindenkori kormánytagoknak megkülönböztetett figyelmet kellene fordítaniuk arra, hogy ne a saját jólétükkel foglalkozzanak s utána angolosan lelépjenek, hanem a hangsúlyt a feljövő nemzedék életkörülményeinek javítására kellene fordítani. A nyugdíjasok illetményét lényegesen módosítani kellene, elsősorban azokét, akik havi 20-30 ezer forintból kénytelenek megélni. A mai árak mellett ez szinte képtelenség.

Csatlós János: A 4 évenkénti országgyűlési választások fontos eseményt jelentenek az életemben. A megjelölt időpontban ott leszek a szavazó urnánál és leadom a voksomat. Más kérdés, hogy ki nyeri meg a küzdelmet, ami viszont nem mindegy! A napi politikai folyamatokkal foglalkozni kell, mert aki ezzel nem foglalkozik, le fog maradni, és nem fogja megérteni az események összefüggéseit. A mostani kampányolás időszakban nem volt ritka a mocskolódás, az egymás lejáratása, szóval hangos volt a honi politikai közélet, de az utóbbi időben mintha valamelyest csitulni látszanának az események. Ez valahol így van jól, így van rendjén. A politika napi eseményeinek figyelemmel kísérését illetően: rendszeresen rádiót hallgatok, televíziót nézek.

B.N.

Elment-e szavazni?

Utalnánk arra, hogy a fentebbi gondolatok április 7-e, vagyis az országgyűlési választás első fordulójára születtek, míg az utóbbiak április 21-én, tehát a szavazás második fordulójára napján.

Ezek után nézzük az újabb négy megkérdezett kedves olvasónk véleményét, amely előző alapkérdés ekképpen módosult: Elment-e szavazni?

Durstné Zimmermann Veronika: - Természetesen az országgyűlési választás első fordulójához hasonlóan ezúttal is leadtam voksomat. De nem csak a mostani választáson tettem tiszteletemet a szavazóurnák előtt, hasonlóan cselekedtem az előző választásokon is. Elsősorban azért, mert ez a minimum egy demokráciában. Ami pedig a politikai események napi követését illeti: a munkahelyi és az otthoni elfoglaltság miatt szinte képtelen vagyok a politika folyamatát percnyi intenzitással követni, ez természetesen nem jelenti azt, hogy nem tájékozodom kellőképpen, azért odafigyelek a történésekre.

Hoffmann Ferenc: - Természetesen egyaránt részt vettem a parlamenti választások első és második fordulójában. Ez a gyakorlat egyébként mintegy az előző választásokon való

részvétel folytatása. Az ember nem elég, ha a demokráciáról beszél, de nincs mögötte gyakorlati tartalom, igenis gyakorolni kell az állampolgári jogainkat. A mostani választás részben e szemléletet követte, de még mindig szép számban voltak olyanok, akik az aktivitás helyett inkább a passzivitást választották. Összegzésként azért leszögezhető: Magyarországon a demokrácia szabályai érvényesülnek a politikai életben. Jőmagam egyébként már hosszú évekre visszamenőleg napi jelleggel követem a politikai eseményeket, újságokat olvasok, televíziót nézek.

Strifler Ádámné: - Úgy az április 7-ei, első fordulóban, mint pedig most az április 21-ei, második fordulóban, éltem az állampolgári jogommal és leadtam voksomat. Az országgyűlési választásokhoz hasonlóan aktívan szavazok a helyhatósági választásokon is. A világszemléletemet mindig is a hit, remény, szeretet fogalomkörei határozták meg. Magát a politika eseményeket nem követem árgus szemekkel, ezzel együtt rendszeresen televíziót nézek, újságot olvasok.

Szelényi Ernőné: - Igen, természetesen elmentem az országgyűlési választás első és második fordulójában és leadtam szavazatomat. Egyszerűen élni kívántam a demokrácia játékszabályaival, állampolgári jogommal. Az életem során egyébként soha nem voltam egyetlen párt tagja sem, mindig is az igazság "pártján" álltam, ez a szemlélet vezeti életemet. Ezt a folyamatot a politikai életben is nyomon követem, ezért természetesen napi jelleggel kísérem az eseményeket, mindehhez a televízió és a rádió nyújt segítséget.

B.N.

Szárnyalás az énekszó szárnyán

Március első szombatján a kora reggeli órákban emberek gyülekeztek az eleki római katolikus templom előtt, akik a Nyugdíjas Egyesület tagjai voltak. A megbeszélte időpontban különjáratú társasgépkocsi állt elő, amellyel elindultak Békéscsabára, ahol a Városi Nyugdíjas Egyesület és a Csaba Pávakör szervezésében az I. Nemzetiségi Pávakörök és Szólóénekesek Baráti Találkozóját tartották. Ott már javában gyülekeztek a megye különböző helységeiből /Örménykút, Mezőhegyes, Méhkerék, Szabadkígyós, Tótkomlós/ érkezettek. Egy szavaltat után a szervezők köszöntője hangzott el. Külön köszöntötték Pap Jánost, Békéscsaba polgármesterét, Krizsán Sándort, az "Életet az Éveknek" Országos Szövetség elnökét, Cs. Tóth Zoltánnét, a szövetség elnökségi tagját. Megfogalmazták, hogy a dal jelentős szerepet játszik az emberi kapcsolatokban. A megye nemzetiségi összetétele igen sokszínű, melyet a hagyományörzők tartanak életben, adják át a következő nemzedékeknek és erősítik a gyökereket. Elhangzott még, hogy a társadalomnak minden tőle telhetőt meg kell tennie az idős emberekért, hiszen az ország lakosságának egyharmadát ők alkotják. Pap János polgármester kifejtette: a rendezvény előtt a városi sportcsarnokban egy sporttalálkozó kapcsán járt, ahol mintegy húszan voltak jelen, amely eléggé lehangoló volt. Ez az érzés csak a dalosok találkozója megtekintésekor oldódott benne, hiszen itt többszázan voltak jelen. Örömeinek adott hangot azzal is, hogy szerinte az idősek jobban,

nagyobb körültekintéssel rendezik meg összejöveteleiket. A programot fontosnak tartotta, hiszen az embernek - kortól függetlenül - szüksége van arra, hogy egymással megoszthassák gondolataikat, örömeiket, bánatukat. E nélkül sivárabb lenne az emberi élet.

Krizsán Sándor elmondta, hogy a nyugdíjasokkal való törődés közügy. A művészet a legteljesebb nyelv egymás jobb megismerésére. A nemzetiségiak együttélése során hozzájárulnak a társadalom összkultúrájához, az Európa Unió örülhet, hogy ilyen gazdag magyarországi örökséget kap. A mostani rendezvényt a barátság napjának nevezhetjük. A tehetség az idők folyamán nem vész el, az minden korban adott és egészen a halálig tart. A felszólaló végül figyelmeztetett: az idősek és az önkormányzatok jó kapcsolatra kell, hogy törekedjenek.

Az üdvözlő beszédekét követően az énekszóé lett a főszerep, sorra léptek fel a hagyományörző csoportok és szólóénekesek. Az eleki Nyugdíjas Egyesület énekkara mellett szólóénekekkel lépett fel Horányi Györgyné, Miszlai János és felesége /román nyelven/, valamint Köblös Ferenc. Óriási közönség sikert arattak. Az Eleki Krónika Horányi Györgynét, a Nyugdíjas Egyesület tagját arra kérte, hogy összegezze a csoport eddigi pályáját. A városszerte is népszerű Margit néni elmondta, hogy az egyesület 1995. március 8-án alakult 52 taggal. Hamarosan kidomborodott az éneklés szeretete körükben. Ezért kimondták 1995. március 15-én egy vegyes énekkar megalakítását 15 fővel. Eleinte a szakmai irányítást a lelkesedés helyettesítette, később Nádor Mária, a városi könyvtár vezetője nyújtott segítséget a csoportnak. A kezdeti 15 fős énekkar 23 főre módosult, pedig közben hárman elhaláloztak. A kezdeményezés célja maga az éneklés volt, de a tagság mind igényesebb lett. Fellépéseikre egyenruhát /inget, mellényt, blúzt, szoknyát/ csináltattak az egyesületi tagdíjkeretből. A tagság a produkcióik, repertoárjuk megválasztásánál is mind magasabb mércét állított maga elé. Másoknak is szerették volna megmutatni tudásukat. Ez 1997 áprilisában a Nagyszénáson megrendezett Ki mit tud?-on valósult meg, ahol az elekiek kiemelkedő teljesítményt nyújtottak. A zsüri egy román dalt első, egy német nyelvűt pedig második helyezésben részesített, az énekkar emléklapot és egy vázát vehetett át a szervezőktől. Az idők folyamán azonban belátták, hogy nem vehetik fel a versenyt a már 25-30 éve alakult énekkarokkal. Az elekieket ma a legfiatalabb formációk között tartják számon a megyében, ennek ellenére időről időre figyelemre méltó eredményeket regisztrálhatnak. Négy évvel ezelőtt ugyancsak nemzetiségi produkcióval az előkelőnek tekinthető második helyezést érték el. Ekkor Nádor Mária - munkahelyi és egyéb elfoglaltsága miatt - kénytelen volt felhagyni az énekkar istápolásával. Az énekkari tagok azonban továbbra is rendszeresen gyakoroltak. Később a vezetői posztot 1 évig Törzsök Attila énektanár és karnagy töltötte be, aki fáradságot nem kímélve Gyuláról járt ki az énekkari próbákra. Sajnos közben súlyosan megbetegedett...

Az énekkar pedig, ha csak tehetette, elfogadta a meghívásokat, el-ellátogattak a megye különböző helységeibe, és színvonalas produkciókkal kedveskedtek a közönségnek. Az énekkar vezetői probléma jelenleg megoldottnak látszik, hiszen 1999 júliusától Aradi Zsolt énektanár és karnagy nagy szeretettel irányítja a próbákat. Hetente egy alkalommal gyakorolnak, a repertoár pedig egyre változatosabb: népdalok, kórusművek, egyházi énekek - latin nyelven is - több szövegben. Az énekkar terveit ekképpen lehetne megfogalmazni: a város többnemzetiségű voltára tekintettel tervezik a román, német és

szlovák nyelvű népdalok elsajátítását is.

B.N.

Iskolájukat képviselték

Sikeres előselejtező-beli - Gyula Város Polgármesteri Hivatal által szervezett 2001/2002-es évi Diákolimpia körzeti asztalitenisz-versenyt - megmérettetést követően Pluhár László elsőként, Varga Norbert második helyeztként - a közelmúltban Orosházán a Táncsics Mihály Gimnázium tornatermében rendezték meg az asztaliteniszezők megyei tudáspróbáját. A rendezvény kitűnő feltételek mellett - hét felállított asztal, optimális világítás és burkolt padlózat, ez utóbbi minősége végtelenül fontos a sportág szempontjából! - megtartott seregszemlén kisebb meglepetésre, több mint száz általános iskolai tanuló képviseltette magát. Úgy tűnik, hogy a munkaigényes sportág utánpótlásáért az illetékesek megtesznek minden tőlük telhetőt annak érdekében, hogy ez a sportág ne vesszen el a sport palettájáról. Pozitívumként értékelhető, hogy ebben a folyamatban az elekiek is kiveszik részüket, ott vannak az eseményeknél. Amennyiben a kedvező indulás után nem áll be váratlan esemény, meghatározó szerepet játszhatnak az egyes versenyeken. A két általános iskolai tanuló szinte lemásolta egymás produktumát, ugyanis mindketten sikeresen vették az első akadályt, míg a második fordulón ellenfelük megálljt parancsolt. Pluhár László esetében hátat fordított a szerencse, hiszen a 11 pontig vagy két pont különbségű játszmákban, 12-10, illetve 11-9-es eredményű nyereségeket jegyzett Laci ellenfele. Ismét bebizonyosodott: jó úton haladunk, helyes folytatással kijavíthatók azok a hibák, melyek a vereséghez vezettek. Annak ellenére is, hogy például Orosházán nagyságrendekkel jobb körülmények között dolgozhatnak az utánpótlást nevelők.

-b-

Eleki lótenyésztők sikerei Pápán

2002. április 10-12-ig rendezték meg a lótenyésztő Szakma Kiváló Tanulója Versenyét Pápán, melyen 10 iskola 19 tanulója vett részt. A verseny teljes mértékben megfelel egy erős szakmunkásvizsgának. Írásbeli, gyakorlati és szóbeli feladatból állt. Mindhárom feladatrészt összetett volt. Írásban takarmányismeretről, műszaki és gazdasági ismeretekről kellett számot adni. A gyakorlati részben az első munkahelyen díjlovagló és díjhajtó programot kellett teljesíteni. A második részben a nyereg részeinek megnevezése, a harmadikban a ló ápolása, és a negyedikben egy ló kocsiba történő befogása volt a feladat. A szóbeli tételek átfogták a teljes szakmai anyagot: anatómia-élettan, takarmányozástan, lótenyésztés, fajtaismeret, tartástechnológia, lóhasználat és veresenyzési ismeretek, állategészségstan, műszaki, munkavédelmi és gazdasági ismeretek. A magas színvonalú versenyben végzős tanulóink nagyon jól állták a sarat. Baka Tibor összetettben I. helyezést, Pimiller Endre szintén összesítésben III. helyezést ért el.

Serleget, könyv- és tárgyjutalmat, az Agrárszakoktatási Intézet Bosznai László emlékérmét és nem utolsósorban a szakmunkás-bizonyítványt is megkapták teljesítményükért. Az eredményhirdetésen Zábó András igazgató is nagy örömmel vette át a legjobb helyezést elért iskolát illető vándorserleget. Mindkét tanuló terve között szerepel az érettségi megszerzése. Pimiller Endre tehát őszől újra iskolánk tanulója lesz, Baka Tiborra a középiskola megkezdése előtt még egy komoly térdszalag műtét vár. Felkészítő tanárok: Perei Gábor - gyakorlat és lóhasználati ismeretek; Perei Gáborné – lótenyésztés és állategészségtan; Abonyi József – műszaki ismeretek; Kiss István – anatómia, takarmányozás és gazdasági ismeretek; Szabó Bálint – munka- és környezetvédelem. A gyakorlati felkészülésnél nagy segítséget nyújtott Barna János, aki a díjhajtó program gyakorlására biztosította a hajtókocsit és a területet. Így a verseny minden résztvevője megtanulta, hogy hol is található Elek, ahol ilyen eredmények születnek a Tiszántúl egyetlen lótenyésztő-képző iskolájában.

Perei Gáborné

Május 1-jei előzetes

A mindenkor szervezőknek köszönhetően május 1-jét a munka nemzetközi ünnepét városunkban is évről évre megtartják. Az Eleki Krónika szerkesztősége az idei program megismerése, ezzel párhuzamosan pedig a lakosság tájékoztatása végett kérdezte meg az illetékeseket, akiktől többek között megtudtuk, hogy a május 1-jei program, szervezése folyamatban van, a rögzített műsor az Eleki Krónika lapzártája után kristályosodik ki. Ezért a konkrétumoktól ezúttal el kell tekintenünk azzal, hogy a szervezők jelezték: az idei kezdeményezés főbb mozzanatai hasonlóak lesznek az elmúlt esztendőkéhez. Az érdeklődőknek mégsem kell a bizonytalanságban maradniuk: a május 1-jei programról szóló információ idejében az Eleki Televízióban, illetve városszerte falragaszok formájában lesz közhírré téve.

- b -

Megmérettetés a Városi Könyvtárban

A Városi Könyvtár - a tavalyi évekhez hasonlóan - a 2002-es évben is versenyt hirdet az Olvasás Éve alkalmából a magyar és román általános iskolások részére. Cél, hogy minél több gyermekben ébredjen fel a könyv iránti szeretet, s ismerjék meg az olvasás nyújtotta szórakozást. A kisebbek részére - akik csak nemrég sajátították el az olvasás ismeretét - szépolvasó versenyt rendezünk április 23-án délután 15 órakor. A 2. osztályosoknak a Grimm-testvérek egy rövid meséje, 3. osztályosoknak Móra Ferenc egyik rövid elbeszélése adja a felkészülés alapját. A nagyobbaknak, 4-5. osztályosoknak versmondásra kerül sor - április 25-én, délután 15

órák - Petőfi Sándor verseit felidézve. Mindkét kategóriában szabadon választott mese, elbeszélés, illetve vers közül választhatnak a benevező diákok. A könyvtárban megrendezendő döntőbe osztályonként 3 fő kerül. A versenyzőket zsűri értékeli, s az első 3 helyezett könyvjutalomban részesül. A Városi Könyvtár köszönetét fejezi ki az Oktatási és Kulturális Bizottságnak, valamint a "Könyv, Könyvtár, Műveltség" Alapítványnak az anyagi támogatásért. Ezen kívül köszönjük a pedagógusok segítő, felkészítő munkáját.

Kiss Henrietta

Beszámolók erről, arról:

- Az Eleki Mezőgazdasági és Ipari Középiskola is képviseltette magát a Békéscsabán megrendezett Gordius regionális matematikai tesztversenyen. A mintegy 200 tanuló érintő elméleti megmérettetésen a többséget a gimnazisták képezték. Az elekiek egy 3 fős kilencedik, és egy ugyancsak 3 fős tizedik osztályos tanulókból álló csapattal vettek részt. Utóbbiak - Oszlács Katalin, Sarkad Zoltán, Kisantal Gergely alkotta csoport - elfogadható közepes helyezést értek el, felkészítőjük Pelle László volt.

- Alapítványunk az eddigi gyakorlatnak megfelelően az elmúlt 2000/2001-es tanévben is mintegy 120 ezer forinttal támogatta a magyar általános iskola tanulóit - tájékoztatta az Eleki Krónikát dr. Heimné Máté Mária, az "Eleki Gyermekekért" Alapítvány kuratóriumának elnöke. A támogatás egyik formájaként a tanulók balatoni, illetve németországi kirándulását finanszírozták, másrészt könyvjutalomban részesítették az arra érdemes tanulókat. Immár 4 év óta hagyomány, hogy a téli szünet előtti héten édességben részesül az alapfokú oktatási intézmény közel 600 tanulója. A folyó tanévben az adózók 1 %-os felajánlása mintegy 60 ezer forintot eredményezett az alapítványnak. Ezt az egyes önkormányzati képviselőknek, a helyi vadásztársaságnak, az oktatási és kulturális bizottságnak, valamint vállalkozóknak az alapítvány illetékesei ezúttal is megköszönnek. Az egyetlen szívfájdalmat a szülők érthetetlen passzivitása jelenti: az "Eleki Gyermekekért" Alapítvány 4 éves működése során a tanulók szülei szinte semmilyen formában sem támogatták a kezdeményezés törekvéseit. Az illetékesek ennek ellenére bíznak abban, hogy a szülők az idők folyamán mind jobban megismerik az alapítvány célkitűzéseit, majd ez támogatásukban is észlelhetővé, tapinthatóvá válik. Emlékeztetőül: "Eleki Gyermekekért Alapítvány" Adószám:18379716-1-04.

B.N.

Az ízvilág szakképzése

Az eleki Mezőgazdasági és Ipari Középiskola megkülönböztetett figyelmet fordít a felnőttképzésre. A számos lehetőség közül ezúttal a szakácsképzést mutatjuk be.

Témagyűjtés végett egy gyakorlati órán kerestük fel az érintetteket. Megtudtuk, hogy a középfokú oktatási intézmény az elmúlt év decemberétől első alkalommal szervezte meg a 10 hónapos felnőtt szakácsképzést. A megyéből 20 munkanélküli kezdte el a Megyei Munkaügyi Központ által támogatott képzési formát. Ebben az érintettek 150 elméleti oktatás mellett 150 órás gyakorlati képzésben részesülnek, melyhez társul még heti 10 órás külső gyakorlati oktatás. 1-1 tanuló oktatása 200.000.- Ft-ba kerül /munkaruha, teljes felszerelés, utaztatás, alapanyagok fedezete/, melyet teljes egészében a munkaügyi központ finanszíroz. A programban résztvevők OKJ szakmunkás bizonyítványt kapnak. A felnőtt szakácsképzés gyakorlati oktatását a gyulai Dézsi István vezeti. A mesterszakács az alapvető tudnivalókat a gyulai Komló Étteremben sajátította el, ahol főszakácsként 1990-ig dolgozott. Abban az időben a megyei színeket képviselte a Budapesti Tavaszi Fesztiválon. Az eleki intézmény új, korszerű tankonyhájában tartott gyakorlati óra résztvevői közül hármukat szólaltattuk meg. Az eleki Lovász Istvánné elmondta, hogy az elmúlt esztendő szeptemberében szakadt meg a munkaviszonya. Korábban a gyulai Pándy Kálmán Kórházban dolgozott. Felfigyelt az eleki iskola által meghirdetett lehetőségre, ahová azonnal jelentkezett. Az eddig szerzett tapasztalatai pozitívak, a gyakorlati rész tetszik neki legjobban. Kedvenc étele: sertésszelet pékné-módra. A külső gyakorlatokat a gyulai Aranykereszt Hotelben sajátítja el, reméli, hogy a szakmunkás bizonyítvány megszerzése után sikerül ott elhelyezkednie. A gyulai Kulcsár Imréné 10 éven keresztül Gyulán, különböző konyhákban dolgozott. Rendelkezett szakképzéssel, most a gyes mellett kezdte el ezt a képzési formát. Kisgyermek kora óta érdekli a főzés tudománya, bár eredetileg pék szeretett volna lenni. A mostani képzéssel elégedett, bízik abban, hogy a gyulai Sörpincében - ahol a külső gyakorlatot végzi - el tud majd helyezkedni. A gyulai Bedő Hajnalka elmondta, hogy a képzés előtt 1 évig Kanadában gyermekfelügyelőként dolgozott. Érettségivel rendelkezik, de ez ma már kevés az elhelyezkedéshez, mert szakma is kell! Imád főzni, Kanadában 5 személyes családnak készítette az étkeket. Az eleki képzéssel elégedett, szerinte nem tartalmaz felesleges tantárgyakat. A munkaügyi központ a képzés idejére fedezi az utazási költségeket és kereseti támogatást folyósít. Reméli, hogy ezzel a szakképesítéssel könnyebben el tud majd helyezkedni. Megtudtuk még, hogy a szabadkígyósi kastélyban március közepén rendezésre került országos pékversenyre a szervezők az eleki szakácsokat kérték fel a svédasztal elkészítésére, 120 főre.

B.N.

Úgy gondolom...

Lezajlottak az országgyűlési választások, ezt is túléltek, mint eddig oly sok mindent. Talán sikerül elfelejtenünk a rosszat, a sors- és gyomorfordító történéseket, a negatívumokat, s figyelmünket az elkövetkező négy évre fordíthatjuk. A gyermekeink, s szüleink jövőjére, a magunk hétköznapijaira, az életre. Bárki lesz is Magyarország miniszterelnöke, ő a továbbiakban már mindannyiunké! Nem a kiscgazdáké, nem a fideszeseké, nem a szocialistáké, hanem az itt élő embereké! A

döntés megszületett, el kell fogadnunk pártállásra való tekintet nélkül. Visszatérhetünk végre a valóság talajára, betemetve a lövészárkokat. Reménykedem, hogy nem történtek megbocsájthatatlan konfliktusok, a barátok nem marakodtak össze a választási küzdelmek közepette, a szomszédok ezután is megismerik egymást, testvérek, rokonok nem szakították el a babaruhát örökre. Ha igen, akkor is tudniuk kell felejteni a rosszat, kezet nyújtani egymásnak, hiszen fontosabb e naptól a további út! Igen! Fontosabb, hogy közösen próbáljuk, és akarjuk megvalósítani a többség által választott programot. Közösen, mert csak akkor boldogulunk az élettel, akkor halad a szekér, ha mindannyian egy irányba húzzuk. Tudom, ez lesz az iszonyúan nehéz, a legnehezebb, mert emberből vagyunk valamennyien! De éppen ezért bennünk rejtőzik a változás lehetősége, ami reményt ad a település, az ország előrehaladására, közös sorsunk jobbá tételére. Ha csak a jót vesszük észre egymásban és viszonyozzuk, a kezeink nem ütnek, rombolnak, hanem simogatnak, építenek, alkotnak, ha a gondolataink arról szólnak, hogyan csináljuk ezután jól, akkor gyermekeink és szüleink élete, jövője szépen alakul. Mert az ő jövőjük a mienk záloga!

Kalló Pál

Az Elekiek VI. Világtalálkozójáról

Előző lapszámunkban ígéretet tettünk arra, hogy tisztelt Olvasóinkat folyamatosan tájékoztatjuk városunk kétévenként ismétlődő legrangosabb eseményének, az Elekiek Világtalálkozójának várható programjairól. Jelen időszakban az alábbi eseményeket látjuk megvalósulni, melynek fő gerincét - az ezekkel párosuló anyagi és egyéb terhekkel - augusztus 2-ára a helyi szakközépiskola vállalta magára a helyi önkormányzattal és egyéb szervezetekkel együtt. Az összeállított program az alábbiak szerint látszik megvalósulni: Aug. 2-án, pénteken délelőtt 11 órától a középiskola névadó ünnepsége az intézmény főépületének udvarán, melynek keretében a Békéscsabai Színistúdió műsorát láthatják, a Békés megyei Közgyűlés Elnökének köszöntőjét hallhatják, majd az iskola új címerét avatják, melyet koszorúzás követ. 12.30 órától tervezik Póka György és Meskó Anna kiállításának megnyitását. 13.00 órától hintós, fogatos városnézésen vehetnek részt az érdeklődő vendégek, majd a középiskola tangazdaságába látogathatnak, ahol az új létesítmények átadására és a tangazdaság bemutatására kerül sor. 15.00 órakor a tangazdaság Gyulai úti bejárójához érkeznek a meghívott, hazalátogató vendégek a világ minden tájáról és hazánk különböző helységeiből, akik hintókkal, fogatokkal vonulnak Elek főterére, miközben a riedeni fúvós zenekar kíséretével a majorettek táncába gyönyörködhetnek. Mi is lehetne szebb és méltóbb a fogadásukhoz, mint a római katolikus templomunk harangjának megkondulása?! 16.00 órára tehető a polgármesteri hivatal mögötti téren a világtalálkozó hivatalos megnyitása, ahol - természetesen - már egyéb programok, büfék, sörstrak várják valamennyi vendégünket. A rövid megnyitó után ismét hintókra, fogatokra és egyéb járművekre szállhatnak, melyek ismét a középiskola tangazdaságába szállítják a további rendezvényeken részt venni kívánókat, hiszen ott gazdag programkínálatból válogathatnak:

- lovas- és csikós bemutató
 - szarvasi betyárprogram,
 - a füzesgyarmati voltige csapat bemutatója,
 - az Eleki Sport- és Szabadidős Lovasklub részvételével fogatos bemutató,
 - gyalogos íjász bemutató,
 - csikós bemutató,
 - díjlovagló program az Eleki Középiskola tanulóinak részvételével.
 Este fél 7-től /ugyancsak a tangazdaság területén/ gulyás parti lesz, ahol kitűnő ételféleségekből lehet választani - az ígéretek szerint - elfogadható áron!
 A jó hangulatról a riedeni fúvós-, és a békéscsabai Jeszenszki zenekar gondoskodik.
 Éjjel 10 óra körül /ugyancsak a középiskola tangazdaságának területén és finanszírozásában/ a nap, illetve az est fénypontjaként tűzijátékban gyönyörködhetünk.
 A középiskola dolgozói, tanulói és a rendezők szeretettel hívják és várják városunk volt és jelenlegi lakóinak apraját, nagyját!
 Városunk több pontján illetve intézményeiben azonban egyéb programok is várhatók, melyekről később adunk tájékoztatást tisztelt Olvasóinknak.

T.R.K.

50 év eseményei egy család életéből

Ilyen címen jelent meg egy 70 oldalnyi füzet még 1990-ben magánkiadásban, de mivel olyan a témája, és van eleki kötődése is, ezért úgy döntöttünk, hogy annak ellenére, hogy általában csak új könyvről szoktak ismertetőt írni, most mi mégis megtegyük!
 A rendszerváltoztató évek elején több olyan kiadvány jelent meg, amely korábban nem jelenhetett volna meg, így olyan kiadványok is, amelyek a “kisember” szemszögéből láttatják a világot.
 A szerző, Hack Ferenc 1933-ban született, az édesanyja pedig gyulai származású volt, a Gyula és Elek közötti tanyavilágban laktak, de sajnos a visszaemlékezés szerzője ma már nem él.
 A hetven oldalnyi kiadvány első 29 oldala visszaemlékezés, a többi pedig névjegyzék /Elekről és Gyuláról Szovjetunióba kényszermunkára hurcolt német lakosok nevei/, ez utóbbi a legérdekesebb! Most pedig nézzünk meg néhány érdekes részletet mindenki okulására!
 Az 1944 decembere és 1945 januárja közötti dolgokat a szerző gyermekként élte át, de mégis élénken emlékezik ezekre a tragikus eseményekre: “A vagonozáshoz kikísérésnél Gyulán vettem részt. 3 km kb. a gyűjtőhely és az állomás közötti rész, a menet a következőképpen zajlott le: elől mentek a deportáltak zárt sorokban, előttük, oldalt, hátul gépisztollyal az oroszok 20 méterre. Utánuk kézikocsi, targonca, lovas fogat nem volt, mert a lovat elvették volna. Ezekre a járművekre lettek pakolva a holmik és utána a nagy tömeg hozzátartozó; mert mentek az öreg szülők, gyerekek, akinek a felesége már koron túl volt. Nem igaz, hogy életében elbírja felejteni. 30 főt tettek egy marhavagonba, rájuk zárták az ajtót, utána már csak egyenként, egy kis rácson bírtak elköszönni a hozzátartozóiktól. Majd egy éjszaka után elindult velük a szerelvény.”

Azok az eleki németek, akik 1946-48-ban arra kényszerültek, hogy az egykori NSZK-ba menjenek, szintén nehéz körülmények között kezdhettek új életet: "Megérkezésük után minden család be lett osztva egy németországi családhoz, természetesen nagy ellenszenvvel fogadták őket. A köztudatban az terjedt el, hogy magyarországi cigányok. Az ok az volt, hogy itt minálunk a hőmérséklet általában 10 fokkal melegebb, így az inneni kikerült emberek bőre barnább volt az ottaniakénál, az én Nagyanyám amúgy is barnabőrű volt, és hosszú fekete szoknyában járt, mert itt az volt a divat már ötven éven felül. Vele a két tíz év körüli unokát leköpték, rákiabáltak, piszkos cigány, ..." Érdekes dolgokat tudhatunk meg arról is, milyen szellemben zajlott a "kuláküldözés" 1951-52-ben Eleken. Fontos tudni, hogy pl. az eleki németek az akkori "törvények" szerint már nem tartoztak ebbe az ezt is a Szovjetunióból importált csoportba! Ezt az ellentmondást az akkori törvénytelen hatalom így oldotta fel: "...de azt mondták, akinek volt, az nem változott meg azzal, hogy elvették, abban kulák vér folyik tovább." /Érdekes logika, de ha ugyanezt ellenkező előjellel, a mai viszonyokra alkalmazzuk, akkor is roppant érdekes.../

"Szép" példát találhatunk az 50 évvel ezelőtti egyházüldözésről is. /Hack 1952-ben megnősült. Gyulán akkor két állami taxi volt, így akartak menni a fényképészhez, mivel templomi esküvő is volt, nem vitték el őket! Erre így emlékezik vissza: "Akkor nincsen taxi, ki volt nekik adva, hogy aki templomban esküszik, azt ne vállalják. Valami nehezen sikerült egy sánta lovas konfliktust kapni." Hack megaláztatása a későbbiekben is folytatódott, így pl. a sorozáson is: "... utána vagy 10 fő párttitkár, minden vállalattól voltak. Az orvos megvizsgált, utána következett a káderozás, a neve: Hack, akkor maga német, mondja az egyik közülük, persze, olyan hangsúllyal, hogy érződjön, hogy az ember, ha német, már nem is ember." Érdekes dolgokat ír az 1956-os Gyuláról is: "A feltűnő nekem az volt, hogy kommunista személyek aktívan részt vettek a forradalomban, utána meg fordulás után újra megtalálták a helyüket a pártban."

Nemkülönben forrásértékűnek számít Reibel Mihály eleki plébánosról /1931-1959/ írt dolgok is: "Forradalomkor óva intett mindenkit, hogy nagyon belemerüljön. Érezte, hogy ez még korai, nincs megérve. De mégis szegény olyat kapott, hogy mise alatt az oltár előtt, egy munkásor ostorral kényszerítette arra, hogy húzza fel a reverendát és a lába szárát ütötte és közben fütyülni és táncolni kellett neki. Majd később megverték, összerugdalták, úgy, hogy a mája tönkrement, nem mindjárt, de tudomásom szerint, egy éven belül meg is halt. Pedig semmit sem csinált, sőt fékezte a falut a bosszútól." Olvashatunk arról is, hogy pl. Gyulán az 1950-es években milyen emberek "erősítették" a "Pártot": "Belépett /Ismerőse egy rossz kőműves/ a pártba, kapott egy olyan beosztást, hogy titkárnője is lett. A főnök diktált: március 27-én, kedden gyűlés. A titkárnő sem állt túl jól a nyelvtannal, kérdezi, hogy a keddet hány "d"-vel kell írni. Gondoskodik a főnök, de mivel ő sem tudta, így az lett, hogy eltették szerdára az ülést." Hack Ferenc 1959-ben is nagyon hősiiesen viselkedet. Annak ellenére nem lépett be a tsz-be, hogy őt is megverték!

A szerző élete mindezek ellenére szerencsésnek mondható, mert nem vált megalkuvóvá, és ezzel azt is bebizonyította, hogy egy látszólag reménytelen, embertelen világban is meg lehet maradni embernek, és példát lehet mutatni másoknak is! A történelem a Hack Ferenceknek adott igazat annak ellenére, hogy ma sokan vannak /de még mindig nem

elegen!/ olyanok, akik másképpen képzeltek el a rendszerváltoztatást Magyarországon. A szerző a visszaemlékezése végén közli az Elekről Ukrajnába szállított munkaszolgálatosak névjegyzékét /942 fő/, illetve a Gyuláról 1944 és 1949 között Oroszországba elhurcoltak neveit /470 fő/ is. A Krónika következő számában közöljük az eleki családneveket!

Rapajkó Tibor

Egészségünk és a levegő

A Keresztény Advent közösség szervezésében működő Reform Főzőkörben elhangzott előadások közül - amely az egészséges táplálkozással és az egészséges életmóddal foglalkozott -, a soron következő előadást dr. Demény János háziorvos tartotta, amely a bennünket körülvevő levegővel és azok összetevőivel foglalkozott. Az előadó elmondta, hogy: “a levegőben, amely bennünket körülvesz, van egészséget adó negatív mikroionokat tartalmazó, és van egészségtelen pozitív makroionokkal telt levegő. A napfény negatív elektromos töltést kölcsönöz a levegő molekuláinak. A kinti friss levegő tele van negatív töltésű molekulákkal, míg zárt térben minél elhasználtabb a levegő, annál több a pozitív töltésű nagy molekula. Amennyiben túl sokat tartózkodunk zárt helyen, előfordul hogy rossz lesz a közérzetünk, megfájdul a fejünk, fáradságot, orrdugulást, szédülést érezhetünk, koncentráció képességünk csökken, mely ha tartósan fennáll, a keringés lelassul, az elme búskomorra és ködössé válik, miközben az egész test l e g y e n g ü l . ”

Dr. Demény János ezután felhívta a résztvevők figyelmét arra, hogy a jó közérzetünk és az egészségünk érdekében fontos, hogy minél több időt töltsünk a szabad levegőn, lehetőleg aktív mozgás kíséretében, lélegezzünk mélyeket a szabad, a negatív töltésű egészséget adó levegőből. Valamint arra is felhívta a hallgatóság figyelmét, hogy nem csak az egészséges, aktív embereknek van szüksége a “tisztá” levegőre, hanem az ápolásra, gondozásra szoruló betegeknek is, akik betegségükből kifolyólag a szabad levegőre átmenetileg vagy tartósan nem tudnak kimenni. Ezért a betegek ápolására szolgáló helyiséget naponta többször szellőztessük át, így biztosítjuk számukra a friss levegőt.

A Reform Főzőkör receptajánlója:

Reggeli kása(két személy részére). Hozzávalók: 5-6 evőkanál gabona-keverék, fél liter mandula tej, 1 dl mazsola, 4 evőkanál, darált olajos mag vegyesen (napraforgó, szezám, tökmag, len, dió ledarálva, összekeverve), ízlés szerint idénygyümölcs. A gabonapehely-keverék összetétele: 1 zacskó zabpehely, 1 zacskó rozspehely, 1 zacskó búzapehely, 1 zacskó árpapehely, 1 zacskó búzacsíra. Egy edényben összekeverjük a pelyheket és minden reggel ebből veszünk a kásához szükséges mennyiséget. Egy edénybe tesszük a mandulatejet és a gabonapehelyeket, addig főzzük, amíg a gabonaszemek megdagadnak (szétnyílnak), s amíg sűrűsödni kezd a kása. A tűzről levéve tovább nem főzzük. Ezt követően hozzákeverjük a darált magvakat és az előre - forró vízzel - megmosott, áztatott mazsolát. Tányéromba szedjük, és a tetejét

dúsan megszórnjuk a felaprított idénygyümölcsel.

Vegán **tejföl:**

Hozzávalók: 1 csomag napraforgó (2,5 dl), 1 citrom leve, 1 fej hagyma, 4 gerezd fokhagyma, 1 mokkás kanál só.

Annyi vízzel öntjük fel, hogy jól turmixolható legyen.

Kukorica **saláta:**

Hozzávalók: 40-50 dkg mirelit vagy konzerv főtt kukorica, 3 db pritamin kockára vágva, 3 nagy fej hagyma (nyáron új hagyma zölddel) összevágva.

Az alkotórészeket vegán tejjel összekeverjük.

M o g y o r ó k r é m :

Hozzávalók: 1 csésze mogoró, fél csésze őrölt zsabpehely, méz, 1 evőkanál Szent János kenyérpor /kakaót helyettesíti/.

A hozzávalókat turmixgépben kevés vízzel krémesre turmixoljuk. Víz helyett bármilyen növényi tejet is használhatunk. Készíthetjük méz elhagyásával is.

TGY

Az allergia és a parlagfű

Az allergia (túlérzékenység) a szervezet védekező rendszerének kóros túlműködése. Allergiás megbetegedésről akkor beszélünk, amikor a szervezet az egészségre ártalmatlan anyaggal szemben olyan válaszreakciót fejt ki, mintha az anyag káros lenne. A tünetek igen sokfélék lehetnek: orrfolyás, orrvizketés, tüsszögés, szemkönnyezés, a bőrön megjelenhet csalánkiütés, de súlyosabb tünetek is kialakulhatnak. Az allergiára való hajlam öröklődik, emellett a környezeti hatások is fontos szerepet játszanak a kialakulásában. A leggyakoribb allergén a parlagfű és fűpollen, valamint a háziporban található atka. Magyarországon a legfőbb allergén a parlagfű. A parlagfű (helytelen elnevezése: "vadkender") eredeti nevén szerbfű, mivel először hazánk déli területén jelent meg. Orsós gyökérzetű, egy méternél is magasabbra növe - általában 20-120 cm-es, dúsan elágazó, terebélyes, egyéves növény. Levelei erősen szeldeltek, sötétzöldek, spirálisan állók. A porzós virágok a hajtások csúcsán találhatók, egy virágzatban 15-35 halványsárga virág van, a lecsüngő sárga virágok apró csészékre hasonlítanak. Virágzása júliustól-október végéig tart, a virágpor szemeit a légáramlás az egész város területén szétterítheti. Egyetlen parlagfű képes 8 milliárd virágpor szemet termelni, így évente több ezer tonna kerül a levegőbe. A parlagfű nem csak a szántóföldön, hanem városi gyomként is ismert növény, legfőképpen a frissen feltört, még rendezetlen építési területeken, parlagon hagyott helyeken, elhagyott kertekben, árkokban, vízpartok, utak szélén is megtalálható. Az egész ország területén elterjedt. Homokon és kötött talajon egyaránt jól nő, de homokos lösztalajon mindig nagyobb mennyiségben található. Télen a magvak nyugalomban vannak, majd 10 fokos napi középhőmérsékleten megkezdődik a mag csírázása. Ezért nem szabad magot hagyni érlelni.

Gépkocsik, mezőgazdasági gépek kerekeire tapadva, valamint a mezőgazdasági terményekkel messzire eljutnak az utak mentén a magok, így kerülnek a művelt földekre, közterületre, magántelekre, ahol újabb fertőző gócot alakítanak ki, ezért fontos a késő őszi kaszálás, valamint a gyommentesítés a dűlőutaktól a főbb útvonalokig. Művelt területeken a termény betakarítása utáni tarlóművelés segítségével csökkenteni lehet a talajban levő magkészletet, ezáltal megakadályozható az újabbak beérése. A gyomirtószeres kezelések alapvető fontossága, hogy vegyszeres kezeléseket csak olyan helyen szabad alkalmazni, ahol embereket, illetőleg gyermekeket semmi módon nem veszélyeztetünk. A szántóföldi kapás kultúrában használható gyomirtóról a Megyei Növényegészségügyi és Talajvédelmi Állomás szakemberei adnak felvilágosítást. Fontos a területek utóellenőrzése, mert újabb hajtások megjelenése esetén a védekezést meg kell ismételni. A betegség megelőzhető az allergiát kiváltó tényező megszüntetésével ezért IRTSUK A PARLAGFÜVET.

TGY